

Accueil>Législation et jurisprudence>Législation nationale

Nacionalinės teisės aktai

Croatie

Kroatijos Respublikos Konstitucija**Kroatijos Respublikos Konstitucija****Pagrindiniai baudžiamosios teisės srities teisės aktai****Baudžiamasis kodeksas (NN Nr. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2011_11_125_2498.html125/11, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_12_144_3076.html144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18 ir 126/19)**

Nuo 2013 m. pirmos dienos įsigaliojo naujas Baudžiamasis kodeksas, kuriuo priimami tokie laikraščiai kaip didesnės bausmės ir ilgesni senaties terminai ir nustatomi nauji baudžiamieji nusižengimai, kaip antai darbo užmokesčio nesumokėjimas, piktnaudžiavimas kelių eisme ir azartiniai lošimai be leidimo. 2012 m. gruodžio mėn. Baudžiamojo kodekso pakeitimais baudžiamosios atsakomybės srityje narkotikų laikymas asmeniniam naudojimui tapo maža nusikalstama veika.

Baudžiamojo kodekso bendroji dalis ir konkreti dalis:

A) Baudžiamojo kodekso bendroji dalis apima nuostatas, taikomas visoms nusikalstamosioms veikoms. Šiomis nuostatomis reglamentuojamos bendrosios baudžiamumo, baudų ir baudžiamųjų sankcijų prezumpcijos.

B) Specialiame Baudžiamojo kodekso skyriuje aprašomos konkrečios nusikalstamos veikos ir bausmės, kurios gali būti skirtos už jas, įskaitant nusikalstamas veikas ir bausmes, paskirtas pagal kitus įstatymus. Kroatijos baudžiamajame kodekse nustatytos šios nusikalstamos veikos:

nusikaltimai žmoniškumui ir žmogaus orumui,
nusikaltimai gyvybei ir kūnui
nusikaltimai žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms,
nusikalstamas veikas prieš užimtumą ir socialinį draudimą,
nusikaltimai asmens laisvei
nusikaltimai privatumui
nusikalstama veika, nukreipta prieš garbę ir reputaciją,
nusikaltimai seksualinei laisvei
nusikalstamos veikos – seksualinė prievarta prieš vaikus ir jų seksualinis išnaudojimas,
nusikaltimai santuokai, šeimai ir vaikams,
nusikaltimai žmonių sveikatai,
nusikaltimai aplinkai
nusikaltimai bendram saugumui
nusikaltimai eismo saugumui
nusikaltimai nuosavybei,
nusikalstamas veikas ekonomikai,
nusikaltimai kompiuterinėms sistemoms, programinei įrangai ir duomenims,
nusikalstamos veikos, susijusios su klastojimu,
nusikaltimai intelektinei nuosavybei,
nusikaltimai tarnybinėms pareigoms,
nusikaltimai teisminėms institucijoms
nusikaltimai viešajai tvarkai
teisės balsuoti nusikalstama veika,
nusikaltimai Kroatijos Respublikai,
nusikalstama veika prieš užsienio valstybę ar tarptautinę organizaciją ir
nusikaltimai Kroatijos ginkluotosioms pajėgoms.

Baudžiamojo proceso įstatymas (NN Nr. 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – USRH sprendimas ir įsakymas, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 ir 126/19)

Šiame įstatyme apibrėžiamos taisyklės, kuriomis užtikrinama, kad nė vienas nekaltas asmuo nebūtų nuteistas ir kad nusikalstamų veikų vykdytojams būtų skirta bausmė ar kita priemonė teisės aktuose nustatytais sąlygomis, remiantis teisėtai kompetentingo teismo procesu.

Baudžiamasis persekiojimas ir procesas gali būti vykdomas ir užbaigiamas tik pagal įstatyme nustatytas taisykles ir sąlygas.

Baudžiamojo proceso įstatymu į Kroatijos teisinę sistemą perkeliama šie ES reglamentai:

2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese (OL L 280, 2010 6 26). 10 2010 M.),

2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos (OL L 101, 2011 5 15, p. 1). 4 2011 M.),

2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija (OL L 335, 2011 12 17). 12 2011 M.),

2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese (OL L 142, p. 1). 6 2012 M.),

2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdančios policijos ir teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos (OL L 350, 2008 12 30). 12 2008 M.)

2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL L 315, p. 14). 11 2012 M.),

2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu (OL L 294, p. 6). 11 2013 M.),

2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų įšaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014 4 29). 4 2014 M.),

2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/62/ES dėl euro ir kitų valiutų apsaugos nuo padirbinėjimo baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2000/383/TVR (OL L 151, p. 21). 5 2014 M.).

2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo (OL L 65, 2016 11). 3 2016 M.),

2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms (OL L 297, p. 4). 11 2016 M.).

Baudžiamoji byla nagrinėjama įgaliotojo prokuroro prašymu.

Baudžiamojoje byloje dėl ex officio persekiojamų nusikalstamų veikų įgaliotas prokuroras yra prokuroras, o asmenų, kurie persekiojami pagal asmeninius kaltinimus, atveju įgaliotasis prokuroras yra privatus asmuo. Tam tikrų įstatyme nustatytų nusikalstamų veikų atveju baudžiamąjį procesą prokuroras pradeda tik nukentėjusiojo iniciatyva. Išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip, prokuroras pradeda baudžiamąjį procesą, jeigu įtariamasis tam tikras asmuo, padaręs ex officio patrauktą nusikalstamą veiką, su sąlyga, kad nėra teisinių kliūčių persekioti atitinkamą asmenį.

Jei prokuroras neranda pagrindo pradėti ar vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, nukentėjusysis gali pareikšti savo poziciją dėl nukentėjusiosios šalies, kaip ieškovo, vaidmens pagal šiame įstatyme nustatytas sąlygas.

Įstatymas dėl apkaltinamųjų nuosprendžių, nuosprendžių registrų ir reabilitacijos teisinių pasekmių (Zakon o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji) (NN Nr. 143/12 ir 105/15)

Šiuo įstatymu reglamentuojamos apkaltinamojo nuosprendžio teisinės pasekmės, nuosprendžių registro duomenų tvarkymas, saugojimas, prieinamumas, teikimas ir ištrynimasis, tarptautinis keitimasis nuosprendžių registro duomenimis ir reabilitacija.

Šiame įstatyme pateikiamos nuostatos, atitinkančios šiuos Europos Sąjungos teisės aktus:

2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/315/TVR dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registro organizavimo ir turinio, 2009 m. balandžio 6 d. Tarybos sprendimas 2009/316/TVR dėl Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos (ECRIS) sukūrimo taikant 11 straipsnį Pamatinis sprendimas 2009/315/TVR.

Kroatijos nuosprendžių registrą tvarko ir saugo už teismų sistemą atsakinga ministerija, kuri tuo pačiu metu yra centrinė institucija, atsakinga už keitimąsi tokiais duomenimis su kitomis valstybėmis (toliau — Ministerija).

Saugomi fizinių ir juridinių asmenų (toliau — Asmenys), kurie galutiniu teismo sprendimu buvo nuteisti už nusikalstamas veikas Kroatijoje. Taip pat saugomi Kroatijos piliečių ir Kroatijoje nuolat gyvenančių juridinių asmenų, kurie galutiniu teismo sprendimu yra nuteisti už nusikalstamas veikas ne Kroatijos Respublikoje, teistumo duomenys, jei tokie duomenys buvo pateikti ministerijai.

Nuosprendžių registre taip pat pateikiamas asmenų, galutiniu teismo sprendimu nuteistų už nusikalstamas veikas – seksualinę prievartą prieš vaikus, jų išnaudojimą ir kitas nusikalstamas veikas, nurodytas šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje, – sąrašas.

Svarbiausi Kroatijos Respublikos civilinės, komercinės ir administracinės teisės aktai yra šie:

Įsipareigojimų įstatymas (NN Nr. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 ir 29/18)

Įstatymu reglamentuojamas privalomų santykių (bendrosios dalies) ir sutartinių bei nesutartinių prievolių (konkrečios dalies) pagrindas.

Sandorių šalys gali laisvai reglamentuoti civilinius įsipareigojimus, tačiau jie negali būti reglamentuojami pažeidžiant Kroatijos Konstituciją, privalomas taisykles ir visuomenės dorovę.

Nuosavybės ir kitų realių teisių aktas (NN Nr. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 ir 143/12)

Šiuo įstatymu nustatoma bendra asmenų daiktų turėjimo tvarka; Šio įstatymo taisyklės taip pat taikomos daiktų, kuriems taikoma tam tikra speciali juridinė struktūra, turėjimui, išskyrus atvejus, kai jie prieštarauja tokiam susitarimui.

Neatsižvelgiant į tai, kas numatyta Įstatyme dėl nuosavybės teisės, o savininkai atitinkamai taikomi visoms kitoms materialinėms teisėms, išskyrus atvejus, kai įstatyme konkrečiai numatyta kitaip arba kyla iš jų teisinio pobūdžio.

Paveldėjimo įstatymas (NN Nr. 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 ir 14/19)

Šiuo įstatymu reglamentuojama paveldėjimo teisė ir taisyklės, pagal kurias paveldėjimo klausimais sprendžia teismai, kitos institucijos ir įgalioti asmenys.

Žemės registro įstatymas (Narodne Novine (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys) Nr. 63/19)

Šiuo įstatymu reglamentuojami su teisiniais sandoriais susiję klausimai, susiję su nekilnojamojo turto teisiniu statusu Kroatijos teritorijoje, taip pat reglamentuojamas žemės registrų tvarkymo būdas ir forma (žemės nuosavybės teisių biuras (gruntovnica)), jei nėra konkrečių nuostatų dėl tam tikrų žemės sklypų.

Civilinio proceso kodeksas (NN, Nr. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 – Suvestiniai tekstai, 25/13, 25/13, i-123/08)

Šiuo įstatymu reglamentuojamos procesinės taisyklės, pagal kurias teismai nagrinėja ir sprendžia ginčus, susijusius su pagrindinėmis žmogaus ir piliečio teisėmis ir pareigomis, piliečių asmeniniais ir šeimoiniais santykiais, taip pat darbo, komerciniais, turtiniais ir kitais civiliniais ginčais, išskyrus atvejus, kai įstatyme numatyta, kad teismai sprendžia kai kuriuos iš šių ginčų pagal kitos procedūros taisykles.

Vykdymo užtikrinimo aktas (NN Nr. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 ir 131/20)

Šiuo įstatymu reglamentuojamos bylos, kuriose teismai ir notariai vykdo vykdomųjų ir autentiškų dokumentų (vykdymo procedūra) grindžiamų reikalavimų patenkinimą, taip pat bylos, kuriose teismai ir notariai užtikrina reikalavimo užtikrinimą (saugumo bylos), išskyrus atvejus, kai atskirame įstatyme numatyta kitaip. Šis įstatymas taip pat reglamentuoja materialinius teisinius santykius, nustatytus vykdymo ir saugumo procedūrų pagrindu.

Svarbiausi teismo bendradarbiavimo sritys teisės aktai:

Tarptautinės privatinės teisės aktas (NN Nr. 101/17)

Įstatymu reglamentuojama:

tarptautinės privatinės teisės santykiams taikytina teisė

Kroatijos Respublikos teismų ir kitų institucijų jurisdikcija teisiniais klausimais, susijusiais su šio straipsnio 1 punkte nurodytu klausimu, ir darbo tvarkos taisyklės

užsienio teismo sprendimų teisinėse bylose, kurių dalykas yra šio straipsnio 1 punkte nurodytas dalykas, pripažinimui ir vykdymui.

Išsamiau žr.

<https://pravosudje.gov.hr/pristup-informacijama-6341/zakoni-i-ostali-propisi/zakoni-i-propisi-6354/6354>

Daugiau informacijos

Paskutinis naujinimas: 01/10/2021

Tai teksto mašininis vertimas. Šio puslapio savininkas neprisima jokios atsakomybės dėl šio mašininio vertimo priemone išversto teksto kokybės.